

ESCOLA CAN BARRIGA PROJECTE LINGÜÍSTIC

Índex

<u>Preàmbul</u>	3
<u>Introducció</u>	4
<u>Objectius projecte lingüístic</u>	5
<u>Objectius generals</u>	5
<u>Objectius específics</u>	5
<u>En relació amb el centre</u>	5
<u>2.2.2. En relació amb l'equip docent i serveis</u>	6
<u>2.2.3. Capacitats a assolir en acabar l'escolaritat:</u>	6
<u>Aspectes pedagògics i metodològics</u>	6
<u>Annex1.</u>	9
<u>Realitat lingüística de l'escola (curs 22-23)</u>	9
<u>Domini de la llengua</u>	10
<u>Coneixement i ús de la llengua per part de famílies i l'alumnat</u>	10
<u>Coneixement i ús de la llengua per part de l'equip docent i personal de serveis</u>	13

Preàmbul

Aquest projecte lingüístic sorgeix de la revisió i actualització del document anterior, atenint-nos al marc legal actual que regula l'ús de les diferents llengües, així com de la realitat sociolingüística de tota la comunitat educativa. Amb el present redactat es vol plasmar quina és la situació lingüística de l'escola Can Barriga en el curs 22-23, i recollir el tractament que es dóna a les diferents llengües presents a la vida diària de la comunitat educativa del centre.

El referent normatiu pel qual està regit és el següent:

- Llei 1/1998, 7 de gener, de política lingüística a Catalunya.
- Decret 75/1992 de 9 de març que estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'Educació Primària i l'Educació Secundària Obligatòria a Catalunya. Article 3, 3.1, que estableix que la llengua catalana, com a pròpia de Catalunya, és la que s'utilitzarà normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge de tots els nivells de l'educació obligatòria.
- Decrets 94/1992, 95/1992 i 96/1992, de 28 d'abril, que estableixen l'ordenació curricular d'Educació Infantil i Primària.
- Decret 75/1992 pel qual s'aprova el Reglament orgànic de centres docents públics, on s'estableixen les directrius per a l'elaboració del PLC.
- Decret 266/1997, de 17 d'octubre, on s'estableixen les implicacions lingüístiques en els drets i deures de l'alumnat dels centres de nivell no universitari de Catalunya.

Introducció

L'escola d'EE Can Barriga està situada al barri de Bufalà i rep alumnat de tota Badalona i de ciutats colindants. La realitat lingüística i cultural de les famílies és diversa i és aquesta riquesa cultural la que ens porta a fer la revisió i actualització del document anterior, atenint-nos al marc legal actual que regula l'ús de les diferents llengües.

La diagnosi lingüística feta a l'escola, constata la gran diversitat cultural de les famílies, amb llengües diferents i, que en alguns casos, fan ús de sistemes alternatius o augmentatius de comunicació (SAAC) derivats de les dificultats severes en l'àrea de la comunicació i el llenguatge dels seus fills i filles.

La realitat sociolingüística del centre ens mostra que només hi ha un 6% de famílies en les quals el català és la llengua habitual a casa i que el castellà, llengua pròpia de l'Estat, és la llengua familiar i habitual de la majoria dels alumnes i, per tant aquesta és una llengua coneguda en grau més o menys elevat per gairebé tot l'alumnat. També hi ha famílies en les quals la llengua habitual és l'àrab, el xinès, l'anglès o panjabi que normalment tenen un cert domini del castellà. Finalment, molts dels alumnes necessiten el suport de sistemes augmentatius i alternatius de la comunicació (SAAC) per poder desenvolupar les seves habilitats comunicatives, per aquest motiu, les SAAC són presents en aquest projecte, però també perquè en realitat sovint es fa ús dels SAAC per facilitar la comunicació amb tot l'alumnat.

Aquesta realitat ens porta a la conclusió que l'escola té un paper essencial i ha de ser l'espai de referència fonamental perquè el nostre alumnat pugui esdevenir competent en la comprensió i en l'expressió en llengua catalana.

Així doncs, en aquest projecte lingüístic volem establir els principis d'actuació pel tractament de les llengües catalana, castellana i SAAC.

Principis d'actuació:

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua emprada com a llengua vehicular d'aprenentatge a les aules, de comunicació al centre i també amb la

comunitat educativa. Així mateix, ho és en la relació amb els diversos estaments i institucions de l'àmbit d'administració i de gestió.

L'objectiu de l'ensenyament de les llengües al nostre centre és que els alumnes arribin a dominar, dins les seves possibilitats, tant el català com el castellà.

En el cas dels alumnes nouvinguts així com les seves famílies, l'acollida es fa prioritàriament en català, si cal amb el suport d'un traductor, fent els aclariments que es considerin necessaris tot adaptant-nos a les necessitats concretes de cada cas.

Objectius projecte lingüístic

Objectius generals

- Promoure i potenciar l'ús de la llengua catalana com a llengua vehicular d'ús en tots els àmbits del centre.
- Establir el català com a llengua habitual en la qual s'imparteixin els aprenentatges.
- Promoure el coneixement de la llengua i cultura catalana per part de tota la comunitat educativa.
- Establir els criteris metodològics i organitzatius en el procés d'ensenyament-aprenentatge del català com a llengua vehicular, del castellà com a llengua cooficial així com dels sistemes augmentatius o alternatius de la comunicació.
- Definir el tractament de les llengües tenint en compte la nostra realitat com a Centre d'Educació Especial atenent les necessitats concretes i específiques del nostre alumnat.

Objectius específics

En relació amb el centre

- Establir la llengua catalana com a llengua de comunicació oral i escrita en totes les reunions generals i actes de la comunitat educativa.
- Utilitzar la llengua catalana com a llengua habitual de comunicació del centre

en l'àmbit administratiu.

- Garantir que tota la documentació interna i externa de l'escola sigui en llengua catalana.
- Tenir cura de que la majoria dels recursos materials i didàctics del centre siguin en llengua catalana (multimèdia, audiovisuals, jocs, llibres, contes, etc)
- Garantir que tota la retolació interna i externa del centre sigui en català.

2.2.2. En relació amb l'equip docent i serveis

- Vetllar perquè el personal docent sigui el transmissor del model d'ús de la llengua catalana per a l'alumnat.
- Utilitzar la llengua catalana com a llengua de comunicació habitual i, quan sigui necessari, utilitzar la llengua castellana així com altres sistemes de comunicació en funció de les necessitats dels alumnes i les seves famílies.
-
-
- Utilitzar els llenguatges augmentatius i/o alternatius de comunicació acompanyats de l'expressió oral i escrita.
- Utilitzar el català en les activitats internes i les de projecció externa.

2.2.3. Capacitats a assolir en acabar l'escolaritat:

- Comprendre i/o expressar-se amb adequació en llengua catalana tenint en compte les seves competències lingüístiques.
- Comprendre i/o expressar-se amb adequació en llengua castellana tenint en compte les seves competències lingüístiques.
- En el cas d'alumnes usuaris de SAAC, tenir competència per el seu ús d'acord amb les seves capacitats.
- Conèixer l'existència d'altres llengües estrangeres diferent de la nostra sense tractament curricular específic.

Aspectes pedagògics i metodològics

L'ensenyament de les llengües a la nostra escola contempla els diferents continguts curriculars de l'àmbit lingüístic tant la de l'àrea de llengua catalana com l'àrea de llengua castellana, d'acord amb les competències incloses al Currículum propi de l'escola. Tanmateix, aquests continguts són adaptats a les necessitats i capacitats lingüístiques de cada alumne.

L'objectiu principal és contribuir al desenvolupament de la competència lingüística i comunicativa de cada alumne/a, a través d'un procés d'ensenyament graduat, pràctic, progressiu i integrat, on es combina l'ús del català, el castellà i els sistemes alternatius i augmentatius de la comunicació per facilitar el procés d'aprenentatge.

L'ensenyament de la llengua i la comunicació es desenvolupa en els àmbits de la comprensió del llenguatge, l'expressió, la lectura i l'escriptura, emprant diferents metodologies, estratègies i materials ajustats al nivell de competències i necessitats de cada alumne.

Per ajustar-nos a aquestes necessitats es realitzen avaluacions de les competències lingüístiques de l'alumnat tant a l'inici, per tal de determinar els suports, les metodologies i el tractament específic de les llengües, com a final de curs, per tal de mesurar l'assoliment dels objectius, formulats en termes de competències.

Aquesta avaluació, és de caràcter formatiu i orientador i facilita l'anàlisi de l'aprenentatge dels alumnes i també del procés d'ensenyament. Així doncs, l'avaluació de la llengua és contínua i global.

Les logopedes dissenyen intervencions per treballar individualment i/o en petit grup i proposen activitats al tutor/a per treballar la llengua a l'aula.

Es fan grups de Llengua organitzats per etapes i per itineraris adaptats a les necessitats de cada alumne. També es contempla el tractament específic de l'àmbit comunicatiu i lingüístic que pot anar des d'una reeducació/rehabilitació (aprenentatge de nous procediments), a un reforç d'allò que es necessita practicar.

S'utilitzen estratègies per millorar la comunicació oral, ajudar a l'alumne a participar en converses fent servir estratègies d'interacció verbal, i alhora es facilita un entorn més comunicatiu que augmenta les possibilitats de comunicació.

En l'àmbit de lectura i escriptura l'escola disposa d'una programació elaborada per treballar la lectura global, i en relació a la lectura analítica el centre disposa d'una unitat didàctica bàsica elaborada i les adaptacions del mètode de lectura *Este!* amb lletra *Arial*, que és la que l'escola ha acordat utilitzar de forma general en tots els textos escrits.

A nivell de consciència fonològica es disposa d'un material elaborat a partir del programa *Consciència fonològica en els infants. Un programa de classe*, adaptat al Català per l'Enriqueta Garriga.

Pel que fa a l'escriptura, es treballa amb els suports gràfics més adients per cada alumne nivell manual, si és possible, o s'introdueixen diferents adaptacions digitals (teclats/ratolins adaptats, tauletes tàctils i/ o ordinadors).

Amb l'alumnat que necessita una combinació de sistemes alternatius i augmentatius de la comunicació, s'estableix des de l'inici de la utilització dels SAAC, quins són els sistemes de suport a l'expressió i la comprensió més adients per afavorir la comunicació en cadascun dels alumnes.

En funció de les necessitats, s'introdueix als alumnes en l'ús de:

- El llenguatge visual amb imatges
- Llengua de signes català, el sistema de comunicació bimodal.
- S'utilitzen els pictogrames ARASAAC, amb algunes modificacions acordades a nivell d'escola.
- Els alumnes disposen d'agenda, llibreta, plafó de comunicació o tablet de diferents complexitats.
- També s'utilitza la metodologia PECS per introduir i potenciar les habilitats de comunicació.

Les metodologies emprades en els processos d'ensenyament-aprenentatge, són ajustades i adaptades a les necessitats de cada alumne i el sistema de comunicació i els suports a la comunicació queden recollits en el document d'habilitats comunicatives dins del seu Pla Individual (PI).

Des de l'escola treballem perquè la comunicació i la llengua es visqui de manera natural, funcional, motivadora i significativa perquè els nostres alumnes adquireixin la competència lingüística mentre actuen, observen, experimenten i interaccionen, a través d'un abordatge global i de transversalitat curricular.

Annex1.

Realitat lingüística de l'escola (curs 22-23)

A l'escola s'imparteix l'etapa de Secundària, amb un currículum adaptat a les necessitats dels alumnes. També s'imparteix el programa de Trànsit a la Vida Adulta (TVA) que està distribuït en diferents tallers per treballar diverses habilitats de la vida diària i adquirir aprenentatges funcionals que permetin al nostre alumnat ser el màxim autònom possible. En aquest sentit, el suport a la comunicació i el llenguatge és un eix transversal en totes les actuacions educatives per tots els alumnes.

Actualment, s'atén a alumnes d'entre 12 i 21 anys que requereixen suports intensos i permanents. Tots ells presenten discapacitat intel·lectual i en alguns casos:

- Trastorns i alteracions en el desenvolupament de la comunicació i/o el llenguatge.
- Trastorns i alteracions en el desenvolupament motriu.
- Trastorns i alteracions en el desenvolupament sensorial.
- Trastorns i alteracions mentals i/o greus de la conducta.

El català, com a llengua vehicular de Catalunya, és l'emprada generalment dins i fora de les aules, en situacions d'ensenyament-aprenentatge i en situacions d'oci o temps lliure. També s'utilitza com a llengua habitual en la gestió, administració i informacions del centre, així com en activitats de projecció exterior. Per tant, les circulars i comunicacions amb les famílies es fan en català, De la mateixa forma s'utilitza la llengua catalana a les reunions de claustre, de consell escolar o amb l'AFA així com les informacions que es comparteixen a la pàgina web o les xarxes socials també es fan en català.

En alguns casos puntuals, les informacions a les famílies, les entrevistes o les comunicacions a les agendes es poden fer en castellà quan això facilita la comunicació i la comprensió de la família. Quan és necessari, les notes informatives es completen amb imatges o pictogrames per tal de facilitar la comprensió dels alumnes. Així mateix, s'inclou als correus electrònics un enllaç directe a un traductor per si facilitar la comprensió de la informació a les famílies, si s'escau.

Domini de la llengua

La situació lingüística actual del nostre centre posa de manifest que l'ús de la llengua catalana és minoritari en els diferents àmbits de comunicació entre l'alumnat, per bé que la majoria també coneixen i utilitzen el català en menor grau. Aquest fet s'explica perquè les famílies de l'escola majoritàriament tenen com a llengua habitual el castellà o altres idiomes.

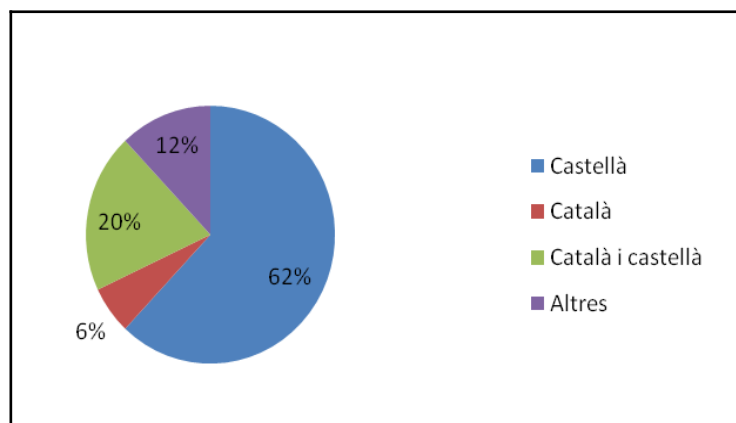
Pel que fa al personal que treballa a l'escola, reuneix els coneixements i nivell de català establert per la normativa, tot i que una gran majoria és castellanoparlant i utilitza el castellà fora de situacions d'ensenyament-aprenentatge.

Coneixement i ús de la llengua per part de famílies i l'alumnat

Per tal de recollir la informació sobre el coneixement i ús de la llengua per part de les famílies i l'alumnat de l'escola, cada tutor ha respost una enquesta que ens ha ajudat a conèixer la realitat lingüística de cada família.

Gràfic 1. Llengua que utilitza l'alumnat i les seves famílies a casa

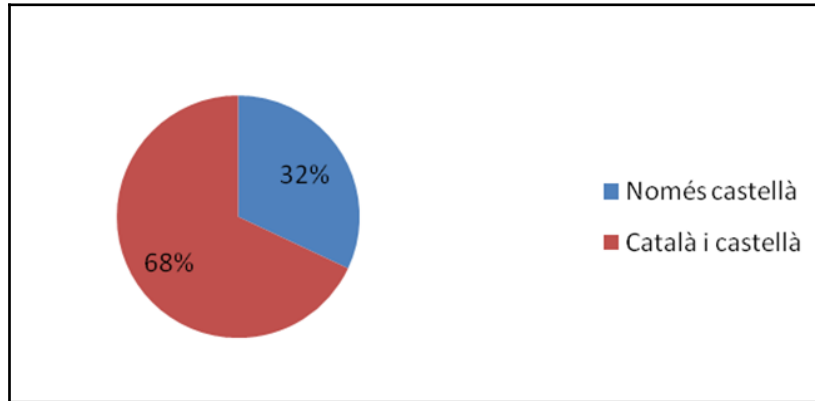
En relació a la llengua d'ús familiar el 62% dels alumnes parla exclusivament en castellà a casa seva, enfront un 6% que ho fa exclusivament en català. D'altra banda, el 20% dels alumnes alterna català i castellà a casa seva i el 12% restant utilitza altres llengües com l'àrab, el xinès o el panjabi.

Gràfic 2. Comprensió de la llengua per part de les famílies

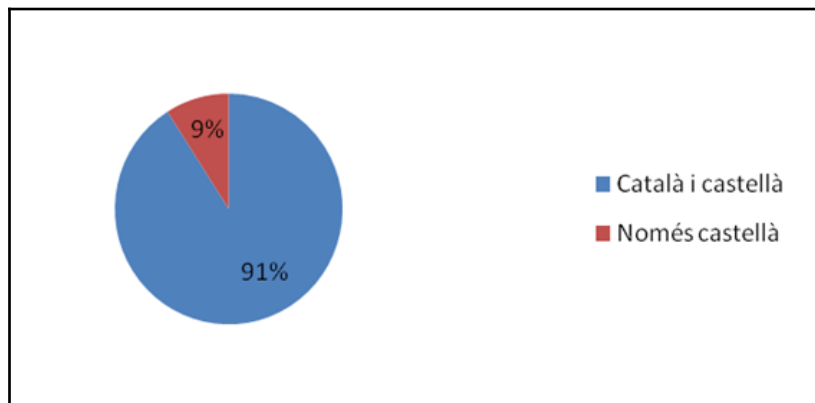

Malgrat que la llengua catalana no és la llengua majoritària d'ús en l'àmbit familiar, trobem que el 68% de les famílies entenen el català i el castellà, enfront del 32% que exclusivament entén el castellà.

Gràfic 3. Comprendió de la llengua per part dels alumnes

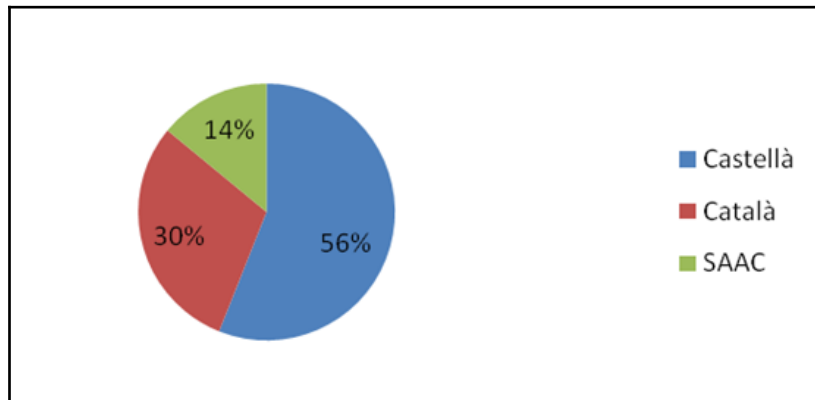
Quant a l'alumnat, el 91% comprèn tant la llengua vehicular (llengua catalana), com la llengua cooficial (llengua castellana), vers el 9% restant d'alumnes que exclusivament comprèn la llengua castellana.

Gràfic 4. Llengua de comunicació dels alumnes amb els professionals

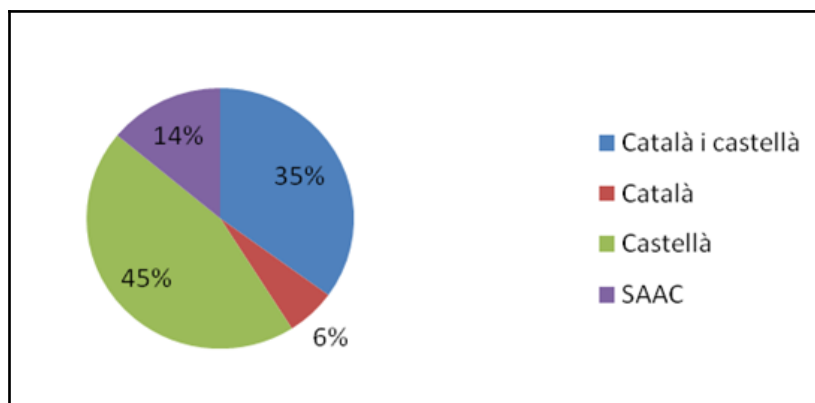

Dins l'àmbit escolar, el 56% dels alumnes generalment es comuniquen amb els professionals en castellà, tot i que puntualment poden fer ús del català. Per contra el 30% dels alumnes generalment es comuniquen amb els professionals en català. El 14% d'alumnes restant es comuniquen utilitzant sistemes alternatius i augmentatius de la comunicació (SAAC) .

Gràfic 5. Llengua de comunicació entre alumnes

D'altra banda, però, trobem una diferència significativa quant a la llengua de comunicació entre iguals. El 6% de l'alumnat es comunica exclusivament en català amb la resta de companys, enfront un 45% que ho fa exclusivament en castellà. Un 35% dels alumnes alterna la llengua catalana i castellana i el 14% restant es comunica a partir de sistemes alternatius i augmentatius de la comunicació.

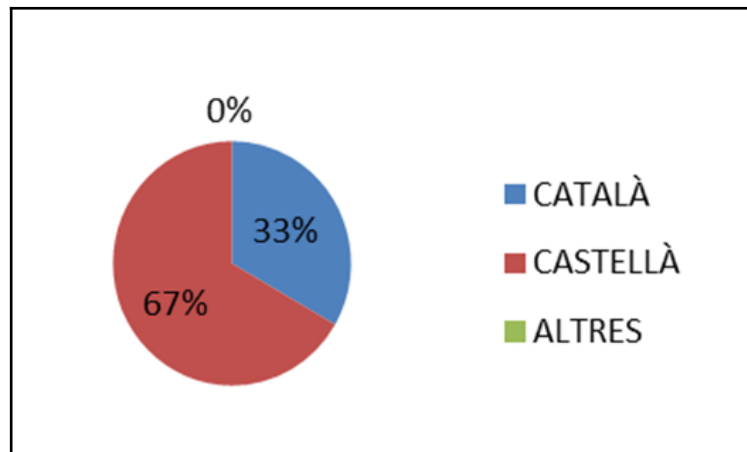

Coneixement i ús de la llengua per part de l'equip docent i personal de serveis

Després d'haver realitzat l'enquesta per analitzar el coneixement i ús de la llengua per part dels professionals de l'escola (equip docent, especialistes, PAE, auxiliars i monitoratge), s'extreuen les següents dades:

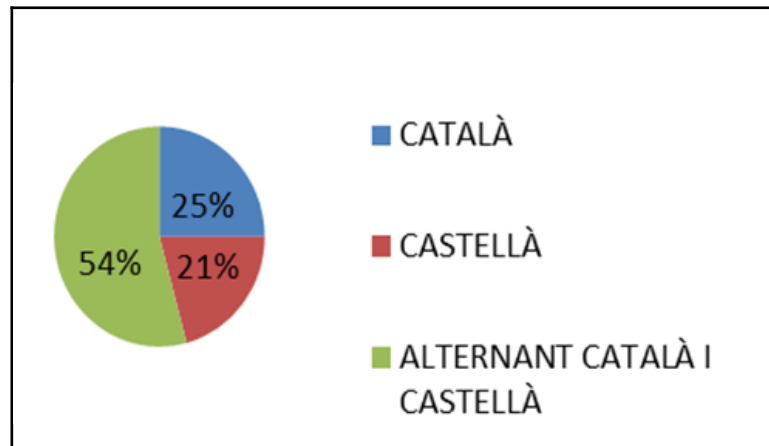
Gràfic 6. Llengua materna dels professionals de l'escola

Quant a la llengua materna, el 67% dels professionals tenen la llengua castellana com a primera llengua vers el 33% de professionals la llengua materna dels quals és el català.

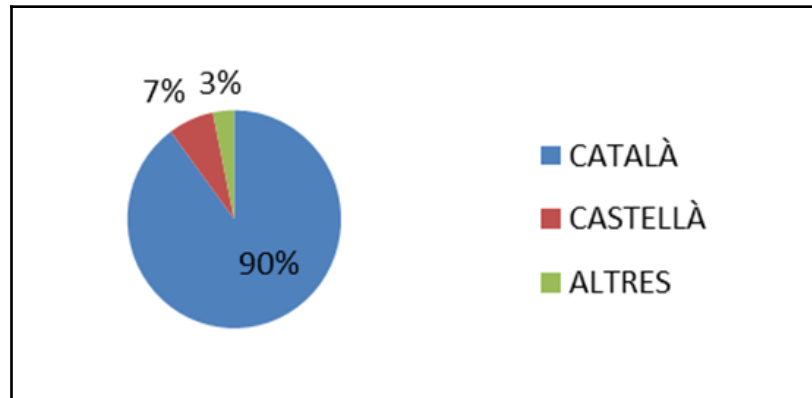
Gràfic 7. Llengua habitual de comunicació entre professionals

Aquest aspecte és veu reflectit en la realitat sociolingüística diària del centre, ja que més de la meitat dels professionals del centre parlen amb altres companys/es alternat la llengua catalana i castellana. D'altra banda un 25% de professionals ho fa exclusivament amb llengua catalana i el 21% de professionals que ho fa amb llengua castellana

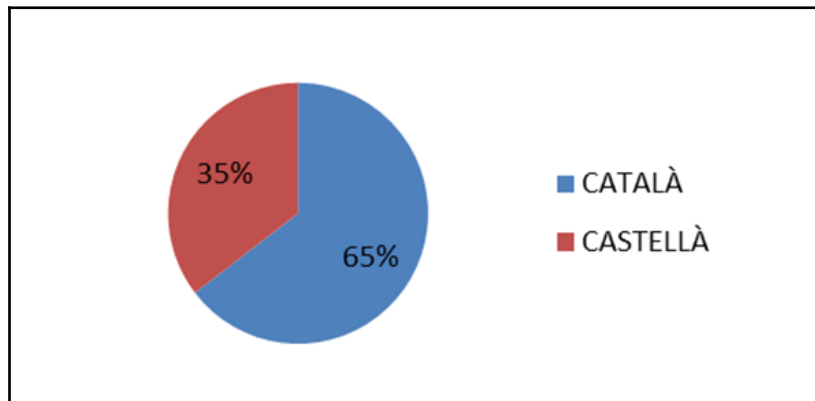
Gràfic 8. Llengua que utilitzen els professionals en situació d'ensenyament-aprenentatge

En situacions d'ensenyament i aprenentatge, és la llengua vehicular la que predomina entre els professionals. El 90% de professionals ho fa en llengua catalana, davant d'un 7% que ho fa en llengua castellana i el 3% que alterna la llengua catalana i castellana.

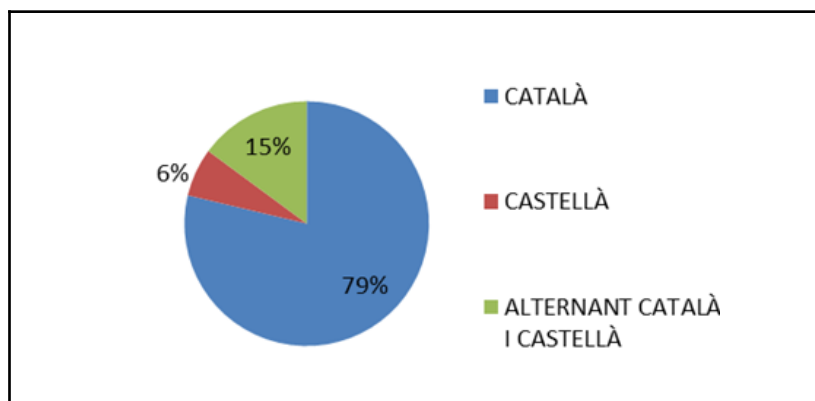
Gràfic 9. Llengua de comunicació entre professionals - alumnat a l'hora del temps lliure

Tanmateix, durant les estones de lleure i d'oci predomina la llengua catalana a l'hora de relacionar-se entre professionals i alumnat. El 65% de professionals utilitza la llengua vehicular en aquestes situacions, vers el 35% que ho fa amb llengua castellana.

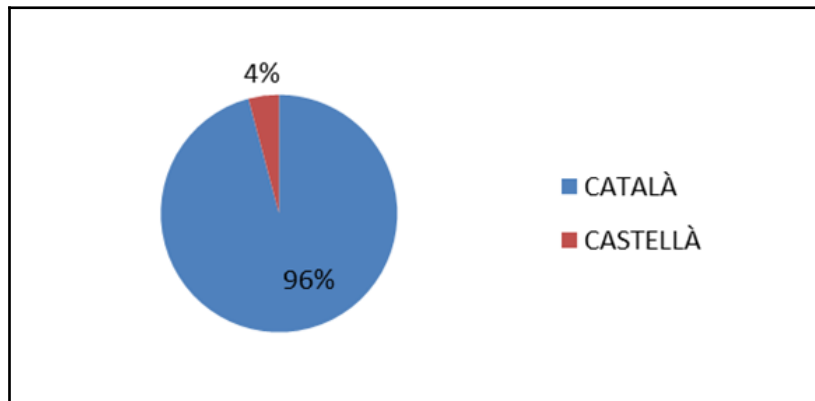
Gràfic 10. Llengua que utilitzen els professionals per l'elaboració de materials i recursos

Una altra dada important és que, més del 79% dels professionals utilitzen la llengua vehicular per elaborar recursos i materials pedagògics.

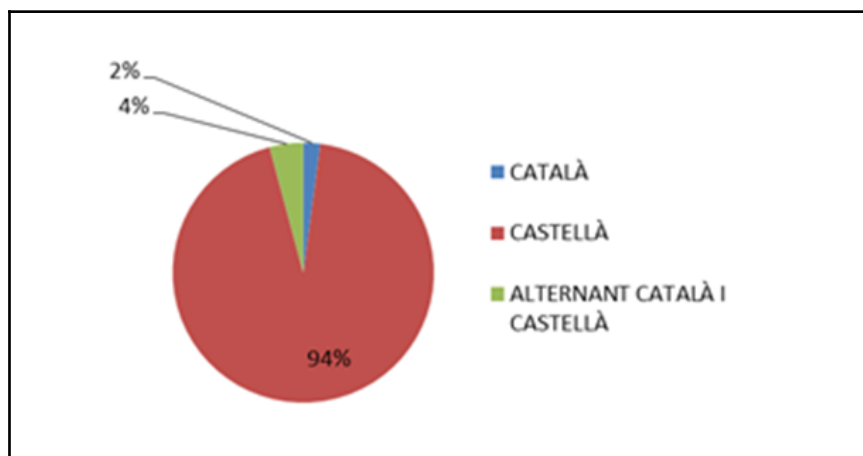
Gràfic 11. Llengua que utilitzen els professionals davant les famílies catalano-parlants

Pel que fa a la comunicació amb les famílies dels nostres alumnes, hi ha una tendència a utilitzar la llengua que domina cada família; El 96% dels professionals es comunica en català amb les famílies catalanoparlants.

Gràfic 12. Llengua que utilitzen els professionals amb les famílies castellanoparlants

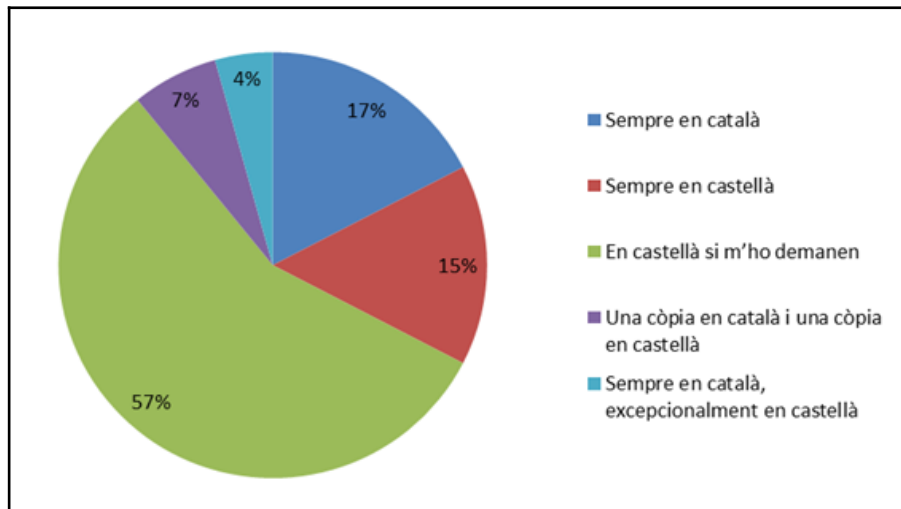
També es constata que el 94% dels professionals utilitza la llengua castellana per comunicar-se amb les famílies castellanoparlants.

Gràfic 13. Davant les famílies castellanoparlants, en quina llengua redactes els documents oficials

Pel que fa a l'entrega de documents oficials a les famílies, un 15% dels professionals redacta els documents en castellà a les famílies castellanoparlants, mentre que un 85% ho fa en català per defecte.

Gràfic 14. Davant d'una família castellanoparlant, quina llengua fas servir per a les comunicacions diàries

Per últim, davant les famílies castellanoparlants el 37% dels professionals expressen que fan les comunicacions diàries en castellà si la família ho demana, enfront d'un 35% que ho fa sempre en castellà. Un 11% dels professionals ho fa sempre en català i el 17% restant ho fa alternant ambdues llengües.

